HATÁROZATOK

A TANÁCS HATÁROZATA

(2010. október 21.)

a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról

(2010/707/EU)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 148. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ([1]),

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([2]),

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ([3]),

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére ([4]),

mivel:

(1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSz.) 145. cikke kimondja, hogy a tagállamok és az Unió az Európai Unióról szóló szerződés (EUSz.) 3. cikkében meghatározott célkitűzések megvalósítása érdekében összehangolt stratégia kialakítására törekednek a foglalkoztatás és különösen a szakképzett, képzett és alkalmazkodásra képes munkaerő, valamint a gazdasági változásokra reagálni képes munkaerőpiacok fejlesztése terén. A tagállamok a szociális partnerek kötelezettségeire vonatkozó nemzeti gyakorlat figyelembevételével közös érdekű ügynek tekintik a foglalkoztatás előmozdítását, és az ilyen irányú fellépésüket a Tanácsban az EUMSz. 148. cikke rendelkezéseinek megfelelően összehangolják.

(2) Az EUSz. 3. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy az Unió célja a teljes foglalkoztatottság, küzd a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés ellen, és előmozdítja a társadalmi igazságosságot és védelmet; a Szerződés meghatározza továbbá, hogy az Unió kezdeményezheti a tagállamok szociálpolitikáinak összehangolását. Az EUMSz. 8. cikke értelmében az Unió tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására. A Szerződés 9. cikke kimondja, hogy politikái és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió figyelembe veszi a foglalkoztatás magas szintjének előmozdítására, a megfelelő szociális biztonság biztosítására, a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre, valamint az oktatás és a képzés magas szintjére vonatkozó követelményeket.

(3) Az EUMSz. előírja, hogy a Tanács a tagállami politikák irányvonalának meghatározása céljából foglalkoztatási és átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásokat fogad el.

(4) A 2000-ben elindított lisszaboni stratégia azon a felismerésen alapult, hogy az Uniónak – a világszintű versenyre, a technológiai változásokra, a környezeti kihívásokra és az idősödő népességre tekintettel – a társadalmi kohézió fokozásával egyidejűleg növelnie kell a foglalkoztatás mértékét, valamint javítania kell termelékenységét és versenyképességét. Félidős értékelését követően a stratégiát 2005-ben újraindították; az értékelés eredményeként nagyobb hangsúly helyeződött a növekedésre, valamint a munkahelyek számának növelésére és minőségük javítására.

(5) A növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégia hozzájárult az uniós gazdaság- és foglalkoztatáspolitika általános irányvonala körüli konszenzus kialakulásához. A stratégia keretében a Tanács 2005/600/EK határozatában ([5]) átfogó gazdaságpolitikai és foglalkoztatáspolitikai iránymutatásokat fogadott el, amelyeket a 2008/618/EK tanácsi határozat ([6]) felülvizsgált. A 24 iránymutatás meghatározta a nemzeti reformprogramok alapjait, és felvázolta az egész Unió makro- és mikrogazdasági, valamint munkaerő-piaci reformprioritásait. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy az iránymutatások nem határozták meg eléggé egyértelműen a prioritásokat, és hogy erősebb kapcsolatra lett volna szükség az iránymutatások között. Az iránymutatások emiatt csak korlátozott hatást fejtettek ki a nemzeti szakpolitikák alakítására.

(6) A 2008-ban kezdődött pénzügyi és gazdasági válság miatt rengeteg munkahely szűnt meg, jelentősen visszaesett a teljesítmény, és drámaian romlott az államháztartások helyzete. Az európai gazdaságélénkítési terv azonban – részben az összehangolt költségvetési ösztönzés révén – segítette a tagállamokat a válság kezelésében, miközben az euro biztosította a makrogazdasági stabilitást. A válság ily módon rávilágított arra, hogy az uniós szakpolitikák összehangolásának megerősítése és

([1]) 2010. szeptember 8-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([2]) 2010. május 27-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([3]) 2010. június 10-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([4]) 2010. május 20-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).
([5]) HL L 205., 2005.8.6., 21. o.
([6]) HL L 198., 2008.7.26., 47. o.

hatékonyabbá tétele jelentős eredményekhez vezet. A válság kiemelte azt is, hogy a gazdasági és foglalkoztatási teljesítmény tekintetében a tagállamok erőteljesen függnek egymástól.

(7) A Bizottság javaslatot tett arra, hogy a következő évtizedre új – az „Európa 2020 stratégia" néven ismert – stratégiát dolgozzanak ki, amely lehetővé teszi, hogy az Unió megerősödve kerüljön ki a válságból, és gazdaságát elindítsa az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés útján, amelyet magas szintű foglalkoztatottság, termelékenység és társadalmi kohézió jellemez. Öt kiemelt cél alkotja azokat a közös, a vonatkozó iránymutatásoknál is említett célokat, amelyek a tagállamok – saját kiinduló helyzetük és tagállami körülményeiket figyelembe vevő – fellépéseinek alapját képezik, és amelyek és az Unió fellépéseit is vezérlik. A tagállamoknak továbbá mindent meg kell tenniük a nemzeti célok teljesítése és a növekedést gátló szűk keresztmetszetek megszüntetése érdekében.

(8) A gazdasági válságból való kilábalást szolgáló átfogó exitstratégiák részeként a tagállamoknak nagyszabású reformokat kell végrehajtaniuk a makrogazdasági stabilitás, a több és jobb munkahely megteremtése, valamint az államháztartás fenntarthatóságának biztosítása érdekében, javítaniuk kell a versenyképességüket és a termelékenységüket, csökkenteniük kell a makrogazdasági egyensúlytalanságokat, és javítaniuk kell a munkaerőpiaci teljesítményt. A Stabilitási és Növekedési Paktum keretében összehangolt módon vissza kell vonni a költségvetési ösztönzőket.

(9) Az Európa 2020 stratégia keretében a tagállamoknak és az Európai Uniónak az „intelligens" növekedést célzó – azaz a tudáson és az innováción alapuló – reformokat kell végrehajtaniuk. A reformoknak az Unió egészében megvalósuló innováció- és tudástranszfer elősegítése érdekében az oktatás minőségének javítására és mindenki számára hozzáférhetővé tételére, továbbá a kutatás és az üzleti teljesítmény fokozására, valamint a szabályozási keret további javítására kell irányulniuk. A reformoknak ösztönözniük kell a vállalkozói szellemet, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) fejlődését, elő kell segíteniük, hogy a kreatív ötletekből olyan innovatív termékek, szolgáltatások és eljárások szülessenek, amelyek eredményeként megvalósul a növekedés, a területi, a gazdasági és a társadalmi kohézió, valamint minőségi és fenntartható munkahelyek jönnek létre, és amelyek hozzájárulnak az európai és világszintű társadalmi kihívások hatékonyabb kezeléséhez. Ebben az összefüggésben lényeges, hogy a lehető legjobban kihasználjuk az információs és kommunikációs technológiákat.

(10) Az Unió és a tagállamok szakpolitikáinak – ideértve reformprogramjaikat is – a „fenntartható növekedés" megvalósítására kell törekedniük. A fenntartható növekedés a következőket jelenti: energia- és erőforrás-hatékony, fenntartható és versenyképes gazdaság megteremtése, a költség és a haszon igazságos elosztása, valamint Európa vezető szerepének kiaknázása az új folyamatok és technológiák kifejlesztéséért folyó versenyben, ideértve a környezetbarát technológiákat is. A tagállamoknak és az Uniónak végre kell hajtaniuk az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez és az erőforrások hatékony felhasználásához szükséges reformokat, amelyek hozzá fognak járulni a környezetkárosodásnak és a biológiai sokféleség csökkenésének a megelőzéséhez is. Javítaniuk kell az üzleti környezetet is, környezetbarát munkahelyek teremtését kell ösztönözniük, valamint korszerűsíteniük kell ipari bázisukat.

(11) Az Unió szakpolitikáinak és a tagállamok reformprogramjainak az „inkluzív növekedés" megvalósítására is kell irányulniuk. Az inkluzív növekedés olyan, összetartó társadalom kialakítását jelenti, amelyben az emberek képessé válnak az előttük álló változások felmérésére és kezelésére, és így a gazdaság és a társadalom aktív részeseivé válnak. A tagállami reformoknak tehát csökkenteniük kell a szegénységet és a társadalmi kirekesztettséget azáltal, hogy – különösen a nők, az idős munkavállalók, a fiatalok, a fogyatékossággal élők és a legális migránsok munkaerő-piaci részvétele előtt álló akadályok megszüntetése révén – mindenki számára egész élete során biztosítják a hozzáférést és a lehetőségeket. A tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy a gazdasági növekedés hasznából minden polgár és minden régió részesüljön, valamint elő kell segíteniük a tisztességes munkát biztosító, foglalkoztatást erősítő növekedést. A tagállami reformprogramok középpontjába tehát a munkaerőpiac hatékony működésének a biztosítását kell helyezni, azaz be kell ruházni a sikeres átmenetekbe, az oktatási és képzési rendszerekbe, a készségek megfelelő fejlesztésébe, javítani kell a munkahelyek minőségét, küzdeni kell a szegmentáció, a strukturális munkanélküliség, a fiatalkori munkanélküliség és az inaktivitás ellen, ezzel egyidejűleg pedig a szegénység megelőzése és enyhítése érdekében gondoskodni kell a megfelelő és fenntartható szociális védelemről és az aktív befogadásról, különös figyelmet fordítva a foglalkoztatottak körében jelen lévő szegénység leküzdésére és a társadalmi kirekesztettség által leginkább fenyegetett csoportok, többek között a gyermekek és a fiatalok körében létező szegénység enyhítésére, a közös megállapodás tárgyát képező költségvetési konszolidáció betartásával.

(12) A nők fokozott munkaerő-piaci részvétele a növekedés előmozdításának és a demográfiai kihívások leküzdésének az egyik előfeltétele. Az iránymutatások valamennyi aspektusának a tagállamokban való végrehajtása szempontjából ezért létfontosságú a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos, a vonatkozó szakpolitikai területek mindegyikébe beépített, látható perspektíva. Az iskoláskort még el nem érő gyermekek esetében meg kell teremteni a megfelelő, megfizethető és magas színvonalú gyermekgondozási szolgáltatások támogatásának feltételeit. Alkalmazni kell azt az elvet, hogy a férfiak és a nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kapjanak.

(13) Az Unió és a tagállamok strukturális reformjai akkor járulhatnak hozzá ténylegesen a növekedéshez és a foglalkoztatáshoz, ha javítják az Unió versenyképességét a világgazdaságban, új lehetőségeket nyitnak az európai exportőrök előtt, és versenyképes módon teszik lehetővé a legfontosabb importcikkek behozatalát. A reformok megtervezésénél ezért figyelembe kell venni a külső versenyképességre gyakorolt hatásokat, hogy Európában fokozódjon a növekedés és erősödjön a nyitott és tisztességes piacokon való részvétel a világ minden részén.

(14) Az Európa 2020 stratégia hátterét a tagállamok és az Unió által teljes mértékben és kellő időben végrehajtott integrált európai és nemzeti szakpolitikáknak kell adniuk annak elérése érdekében, hogy az összehangolt strukturális reformok pozitív tovagyűrűző hatásokat váltsanak ki, az európai szakpolitikák pedig egységesebb módon járuljanak hozzá a stratégia célkitűzéseihez. Az iránymutatások keretet biztosítanak a tagállamok számára ahhoz, hogy az átfogó európai uniós stratégia összefüggésében kidolgozzák, végrehajtsák és nyomon kövessék saját nemzeti szakpolitikáikat. Az Európa 2020 keretébe tartozó, a vonatkozó iránymutatásoknál is felsorolt kiemelt céloknak eligazítást kell nyújtaniuk a tagállamok számára saját nemzeti céljaik és esetleges alcéljaik meghatározásához, figyelembe véve az egyes tagállamok kiinduló helyzetét és körülményeit, valamint a tagállami döntéshozatali eljárásokat. A tagállamok ennek érdekében igénybe vehetik a Foglalkoztatási Bizottság, illetve a Szociális Védelmi Bizottság által kidolgozott mutatószámokat. A kiemelt foglalkoztatási cél ráirányítja a figyelmet arra, hogy a kiszolgáltatott csoportok, többek között a fiatalok körében csökkenteni kell a munkanélküliséget.

(15) A kohéziós politika és strukturális alapjai a tagállami és regionális szinten egyaránt jelentős szerepet játszó rendszerek közé tartoznak az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés prioritásainak elérésében. Az Európai Tanács 2010. június 17-i következtetéseiben hangsúlyozta a gazdasági, társadalmi és területi kohézió ösztönzésének a fontosságát az új Európa 2020 stratégia sikeréhez való hozzájárulás érdekében.

(16) Nemzeti reformprogramjaiknak az iránymutatások figyelembevételével történő kialakítása és végrehajtása során a tagállamoknak biztosítaniuk kell a foglalkoztatási szakpolitikák hatékony irányítását. Bár a felsorolt iránymutatások a tagállamoknak szólnak, az Európa 2020 stratégiát adott esetben a nemzeti, regionális és helyi hatóságokkal partnerségben, illetve a parlamentekkel, a szociális partnerekkel és a civil társadalom képviselőivel szorosan együttműködve kell végrehajtani, nyomon követni és értékelni, továbbá a felsoroltaknak részt kell venniük a nemzeti reformprogramok kidolgozásában és végrehajtásában, valamint a stratégia átfogó kommunikációjában.

(17) Az Európa 2020 stratégia végrehajtását a korábbinál kevesebb iránymutatás támasztja alá, amelyek a korábbi 24 iránymutatás helyébe lépnek, és koherensen kezelik a foglalkoztatáspolitikai és az átfogó gazdaságpolitikai kérdéseket. A tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó, e határozat mellékletében szereplő iránymutatások szoros kapcsolatban állnak a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló, 2010. július 13-i tanácsi ajánlás [1] mellékletében szereplő, a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó iránymutatásokkal. Az iránymutatások együttesen alkotják az „Európa 2020 integrált iránymutatást”.

(18) Ezen új integrált iránymutatások összhangban állnak az Európai Tanács következtetéseivel. A tagállamok egymástól való kölcsönös függőségét tükrözve és a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseivel összhangban pontos útmutatást adnak a tagállamoknak nemzeti reformprogramjaik kidolgozásához és a reformok végrehajtásához. A foglalkoztatási iránymutatásoknak kell a Tanács által az EUMSz. 148. cikkének (4) bekezdése értelmében esetlegesen a tagállamoknak címzett országspecifikus ajánlások alapját képezniük, a Szerződés 121. cikkének (4) bekezdése értelmében a tagállamoknak címzett országspecifikus ajánlásokkal párhuzamosan, annak érdekében, hogy koherens ajánláscsomag jöjjön létre. A foglalkoztatáspolitikai iránymutatások képezik majd az alapját a Tanács és az Európai Bizottság által évente az Európai Tanácsnak készítendő közös foglalkoztatási jelentésnek is.

(19) A Foglalkoztatási Bizottság és a Szociális Védelmi Bizottság – a Szerződés szerinti megbízatásukkal összhangban – nyomon követik a foglalkoztatáspolitikai iránymutatások foglalkoztatási és szociális szempontjai tekintetében elért előrelépést. Ennek mindenekelőtt a foglalkoztatás, a szociális védelem és a társadalmi befogadás területén alkalmazott nyitott koordinációs módszer keretében végzett tevékenységekre kell épülnie. Ezenkívül a Foglalkoztatási Bizottságnak szoros kapcsolatot kell fenntartania a Tanács más érintett előkészítő szerveivel, beleértve az oktatás területén működőket is.

(20) Bár az iránymutatásokat évente újra meg kell határozni, a végrehajtás következetessége érdekében a jelen iránymutatásoknak 2014-ig változatlannak kell maradniuk,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács elfogadja a mellékletben szereplő, a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokat.

2. cikk

Az iránymutatásokat figyelembe kell venni a tagállamok foglalkoztatáspolitikáiban, amelyekről a nemzeti reformprogramokban be kell számolni.

3. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Luxembourgban, 2010. október 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

J. MILQUET

[1] HL L 191., 2010.7.23., 28. o.

MELLÉKLET

A TAGÁLLAMOK FOGLALKOZTATÁSPOLITIKÁIRA VONATKOZÓ IRÁNYMUTATÁSOK

7. iránymutatás: A munkaerő-piaci részvétel növelése és a strukturális munkanélküliség csökkentése, valamint a munkahelyek minőségének javítása

Az aktiválás a munkaerő-piaci részvétel növelésének a kulcsa. A tagállamoknak integrálniuk kell munkaerő-piaci politikáikba az Európai Tanács által jóváhagyott, a rugalmas biztonságra vonatkozó elveket, és az Európai Szociális Alap és más uniós alapok támogatásainak megfelelő felhasználása révén alkalmazniuk kell azokat annak érdekében, hogy nőjön a munkaerő-piaci részvétel, leküzdhetővé váljon a szegmentáció, az inaktivitás és a nemek közötti egyenlőtlenség, ugyanakkor pedig csökkenjen a strukturális munkanélküliség. A rugalmasság és a biztonság fokozására irányuló intézkedéseknek kiegyensúlyozottaknak kell lenniük, és kölcsönösen erősíteniük kell egymást. A tagállamoknak ezért rugalmas és egyben megbízható munkaszerződéseket, aktív munkaerő-piaci és a munkaerő mobilitását elősegítő politikákat kell kialakítaniuk, létre kell hozniuk az egész életen át tartó tanulás hatékony rendszerét, valamint megfelelő szociális biztonsági rendszereket kell felállítaniuk annak érdekében, hogy – a munkanélküliek jogainak és aktív munkakeresésre vonatkozó kötelességének egyértelmű megállapításával együtt – biztosítottak legyenek a zökkenőmentes munkaerő-piaci átmenetek. A szociális partnerekkel közösen kellő figyelmet kell fordítani a munkahelyi, belső rugalmas biztonságra.

A tagállamoknak erősíteniük kell a szociális párbeszédet, és a munkaerő-piaci szegmentáció kezelése érdekében intézkedéseket kell hozniuk a bizonytalan foglalkoztatás, az alulfoglalkoztatás és a be nem jelentett foglalkoztatás kezelésére. Jutalmazni kell a szakmai mobilitást. Foglalkozni kell a munkahelyek minőségének és a foglalkoztatási feltételeknek a kérdésével. A tagállamoknak küzdeniük kell a foglalkoztatottak körében jelen lévő szegénység ellen, és elő kell mozdítaniuk a munkahelyi egészséget és biztonságot. Megfelelő szociális biztonságot kell garantálni a határozott idejű szerződéssel foglalkoztatottak és az önálló vállalkozók számára is. A foglalkoztatási szolgálatok fontos szerepet játszanak a munkaerő-piacon nem jelen lévők aktiválásában, valamint a kereslet és a kínálat megfeleltetésében, ezért e szolgálatokat meg kell erősíteni annak érdekében, hogy már korai szakaszban személyre szabott szolgáltatásokat nyújthassanak, valamint aktív és megelőző jellegű munkaerő-piaci intézkedéseket hozhassanak. Ezeknek a szolgáltatásoknak és intézkedéseknek mindenki előtt nyitva kell állniuk, ideértve a fiatalokat, a munkanélküliség által fenyegetetteket és a munkaerőpiactól leginkább eltávolodott személyeket is.

A munkavállalás kifizetődővé tételét célzó szakpolitikák továbbra is fontosak. A versenyképesség és a munkaerő-piaci részvétel szintjének – különösen az alacsony képzettségűek részvételének – növelése érdekében a tagállamoknak a 2. gazdaságpolitikai iránymutatással összhangban ösztönözniük kell a béralku megfelelő keretfeltételeinek a megteremtését, valamint a munkaerőköltségeknek az árstabilitási és termelékenységi tendenciákkal összhangban való alakulását. A munkaerő-piaci részvétel növelése és a munkaerőigény ösztönzése érdekében a tagállamoknak felül kell vizsgálniuk adó- és ellátási rendszereiket, valamint az állami szolgálatok azon képességét, hogy megfelelő támogatást nyújtsanak. A tagállamoknak az aktív idősödést, a nemek közötti egyenlőséget – az egyenlő javadalmazást is beleértve, valamint a fiatalok, a fogyatékossággal élők, a legális migránsok és egyéb kiszolgáltatott csoportok munkaerő-piaci integrációját. A munka és a magánélet közötti egyensúly megteremtését célzó politikáknak a megfizethető gondozás és az innovatív munkaszervezés biztosításával a foglalkoztatási ráták növelésére kell irányulniuk, különösen a fiatalok, az idősebb munkavállalók és a nők körében. A tagállamoknak el kell hárítaniuk továbbá a munkaerőpiacra belépők munkaerőpiacra való belépése előtt álló akadályokat, elő kell mozdítaniuk az önfoglalkoztatást, a vállalkozói szellemet és a munkahelyteremtést a foglalkoztatás minden területén, ideértve a zöld foglalkoztatást és az ápolást is, és elő kell mozdítaniuk a szociális innovációt.

A kiemelt uniós cél – amelynek alapján a tagállamok saját kiinduló helyzetük és tagállami körülményeik figyelembevételével meghatározzák nemzeti célszámaikat – értelmében 2020-ra 75 %-ra kell növelni a 20 és 64 év közötti nők és férfiak foglalkoztatási rátáját, többek között a fiatalok, az idősebb és az alacsony képzettségű munkavállalók nagyobb arányú részvétele, valamint a legális migránsok jobb integrációja révén.

8. iránymutatás: A munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, képzett munkaerő és az egész életen át tartó tanulás ösztönzése

A tagállamoknak a jelenlegi és jövőbeli munkaerő-piaci igényeknek megfelelő tudás és készségek biztosítása révén erősíteniük kell a foglalkoztathatóságot és a termelékenységet. A minőségi alapoktatás és a vonzó szakképzés mellett hatékony ösztönzőkkel kell előmozdítani az egész életen át tartó tanulást a foglalkoztatottak és a nem foglalkoztatottak körében, megadva ily módon az esélyt minden felnőtt számára, hogy továbbképezze magát vagy szakmájában előrelépjen, legyőzze a nemi sztereotípiákat; ugyanebből a célból felnőttoktatási lehetőségeket kell biztosítani és célzott migrációs és integrációs politikát kell kialakítani. A tagállamoknak az elsajátított kompetenciák elismerésére szolgáló rendszereket kell kialakítaniuk, fel kell számolniuk a munkavállalók földrajzi és foglalkozási mobilitása előtt álló akadályokat, valamint elő kell mozdítaniuk a kreativitást, innovációt és vállalkozói szellemet szolgáló transzverzális kompetenciák elsajátítását. Az erőfeszítéseknek mindenekelőtt az alacsony képzettségű, illetve elavult készségekkel rendelkező személyek támogatására, az idősebb munkavállalók foglalkoztathatóságának növelésére, a magasan képzett munkavállalók – ideértve a tudomány, matematika és a technológia területein alkalmazott kutatókat és nőket – képzésének, készségeinek és tapasztalatainak fejlesztésére kell összpontosítaniuk.

A szociális partnerekkel és a vállalatokkal együttműködésben a tagállamoknak javítaniuk kell a képzési lehetőségekhez való hozzáférést és meg kell erősíteniük az oktatási és pályaorientációt. Ezeket a fejlesztéseket ötvözni kell az új álláshelyekről és -lehetőségekről adott rendszeres tájékoztatással, a vállalkozói készség erősítésével és a szükséges készségek jobb előrejelzésével. Közös kormányzati, egyéni és munkáltatói pénzügyi hozzájárulások révén ösztönözni kell a humán erőforrás fejlesztésébe való beruházást, a készségek fejlesztését és az egész életen át tartó tanulási programokban való részvételt. A fiatalok – elsősorban a nem dolgozó, illetve az oktatásban vagy képzésben részt nem vevő fiatalok – támogatására a tagállamoknak a szociális partnerekkel együttműködésben olyan rendszereket kell létrehozniuk, amelyek segítik az első munkába állást, a munkatapasztalatok szerzését, továbbtanulási és továbbképzési lehetőségeket – például szakmai gyakorlatokat – kínálnak, és a fiatalok munkanélkülivé válása esetén gyorsan beavatkoznak.

A készségfejlesztés és az előrejelző politikák terén elért eredmények rendszeres nyomon követése segíthet a fejlesztésre szoruló területek azonosításában, és fokozhatja az oktatási és képzési rendszereknek a jelenlegi és jövőbeli munkaerő-piaci igényekre – így az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság és az erőforrás-hatékony gazdaság igényeire – való reagáló képességét. E célok teljesítése érdekében a tagállamoknak adott esetben mozgósítaniuk kell az Európai Szociális Alap és más uniós alapok keretében biztosított forrásokat. A munkaerőigény ösztönzését célzó politikákat humántőke-beruházásokkal lehet kiegészíteni.

9. iránymutatás: Az oktatási és képzési rendszerek minőségének és teljesítményének javítása minden szinten, valamint a felsőoktatásban vagy azzal megegyező oktatási formában részt vevők számának növelése

A minőségi oktatás és képzés mindenki számára történő biztosítása és az oktatási eredmények javítása érdekében a tagállamoknak hatékony beruházásokat kell végrehajtaniuk az oktatási és képzési rendszerek terén, elsősorban az uniós munkaerő képzettségi szintjének növelése céljából, lehetővé téve, hogy a munkaerő megfeleljen a modern munkaerőpiacok és általában a társadalom gyorsan változó igényeinek. Az egész életen át tartó tanulás elveivel összhangban a fellépésnek az oktatás minden területére ki kell terjednie (a kisgyermekkori neveléstől és az iskoláktól kezdve a felsőoktatáson és a szakoktatáson és szakképzésen át a felnőttkori tanulásig), figyelemmel az informális és nem formális tanulásra is. A reformoknak azon kulcskompetenciák elsajátítását kell célozniuk, amelyekre mindenkinek szüksége van ahhoz, hogy sikeresen boldoguljon a tudásalapú gazdaságban, mindenekelőtt a foglalkoztathatóság tekintetében, a 4. iránymutatásban említett prioritásokkal összhangban. Ösztönözni kell a tanulók és a tanárok nemzetközi mobilitását. Lépéseket kell tenni annak érdekében is, hogy a fiatalok és az oktatók tanulmányi mobilitása általános gyakorlattá váljon. A tagállamoknak nyitottabbá és relevánsabbá kell tenniük az oktatási és képzési rendszereket, egyrészt rugalmas tanulási lehetőségeket biztosító nemzeti képesítési keretrendszerek kialakítása, másrészt az oktatási/képzési rendszerek és munka világa között létrejövő partnerségek ösztönzése révén. A tanári szakmát vonzóbbá kell tenni, és figyelmet kell fordítani a tanárok alapképzésére és folyamatos szakmai továbbképzésére. A felsőoktatást nyitottabbá kell tenni a nem hagyományos tanulók számára is, és növelni kell a felsőfokú vagy azzal megegyező oktatásban való részvételt. A nem dolgozó, illetve oktatásban vagy képzésben részt nem vevő fiatalok számának csökkentése érdekében a tagállamoknak meg kell tenniük minden szükséges lépést a korai iskolaelhagyás megakadályozására.

A kiemelt uniós cél – amelynek alapján a tagállamok saját kiinduló helyzetük és tagállami körülményeik figyelembevételével meghatározzák nemzeti céljaikat – a korai iskolaelhagyók arányának 10 % alá csökkentésére és a 30–34 évesek körében a felsőfokú vagy azzal megegyező szintű végzettséggel rendelkezők arányának legalább 40 %-ra növelésére irányul ([1]).

10. iránymutatás: A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

A foglalkoztatási lehetőségek kiterjesztése lényeges eleme a szegénység megelőzésére és csökkentésére, valamint a társadalomban és a gazdaságban való teljes körű részvétel előmozdítására irányuló integrált tagállami stratégiáknak. Ebből a célból a megfelelő módon fel kell használni az Európai Szociális Alapot és más uniós alapokat. Az erőfeszítéseknek az egyenlő lehetőségek biztosítására kell irányulniuk, többek között a magas színvonalú, megfizethető és fenntartható szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára történő biztosítása révén, különösen a szociális területen. A közszolgáltatások (így az online szolgáltatások is, a 4. iránymutatással összhangban) fontos szerepet játszanak ebben a tekintetben. A tagállamoknak hatékony intézkedéseket kell hozniuk a hátrányos megkülönböztetés ellen. Az emberek öntudatosságának növelése és a munkaerőpiactól leginkább eltávolodottak munkaerő-piaci részvételének az előmozdítása, valamint a foglalkoztatottak körében jelen lévő szegénység leküzdése elősegíti a társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet. Ehhez javítani kell a szociális védelmi rendszereken, elő kell segíteni az egész életen át tartó tanulást és fejleszteni kell az aktív befogadást elősegítő, átfogó politikákat, hogy az emberek életük különböző szakaszaiban lehetőségeket kapjanak, és hogy megvédjük őket a kirekesztődés veszélyétől, különös tekintettel a nőkre. A szociális védelmi rendszereket – beleértve a nyugdíjakat és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést – korszerűsíteni kell, és e rendszereket teljes mértékben ki kell aknázni, hogy azok megfelelő jövedelemtámogatások és szolgáltatásokat biztosítsanak, és ily módon gondoskodjanak a társadalmi kohézióról, de ezzel egyidejűleg pénzügyileg fenntarthatók maradjanak és ösztönözzék a társadalmi és munkaerő-piaci részvételt.

([1]) Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy a tagállamok rendelkeznek hatáskörrel arra vonatkozóan, hogy az oktatás területén számszerűsített célokat határozzanak és valósítsanak meg.

Az ellátási rendszereknek az átmenetek alatti jövedelembiztonság garantálására és a szegénység csökkentésére kell összpontosítaniuk, különösen a társadalmi kirekesztettség által leginkább fenyegetett csoportok – például a gyermeküket egyedül nevelő szülők, a kisebbségek – a romákat is beleértve –, a fogyatékossággal élők, a gyermekek és a fiatalok, az időskorú nők és férfiak, a legális migránsok és a hajléktalanok tekintetében. A tagállamoknak a leginkább kiszolgáltatottak támogatása érdekében aktívan támogatniuk kell a szociális gazdaságot és a szociális innovációt. Az intézkedéseknek a nemek közötti egyenlőség előmozdítását is célozniuk kell.

A kiemelt uniós cél – amelynek alapján a tagállamok saját kiinduló helyzetük és tagállami körülményeik figyelembevételével meghatározzák nemzeti céljaikat – a társadalmi befogadásnak mindenekelőtt a szegénység csökkentése révén történő előmozdítására irányul olyan módon, hogy legalább 20 millió embert szándékoznak kimenteni a szegénység és a kirekesztettség veszélyéből [1].

[1] Ezt a népességet a relatív szegénységi küszöb alatt élő vagy kirekesztődéssel fenyegetett személyek számával határozzák meg az alábbi három mutató szerint: a relatív szegénységi küszöb alatt élők, az anyagi nélkülözésben élők és az aktív kereső nélküli háztartásban élők, ami lehetővé teszi, hogy a tagállamok a legmegfelelőbb mutatók alapján határozzák meg nemzeti célszámaikat, figyelembe véve nemzeti körülményeiket és prioritásaikat.